

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.338.2022

Katowice, dnia 14 kwietnia 2022 r.

Rada Miejska w Krzepicach

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 37.288.2022 Rady Miejskiej w Krzepicach z dnia 9 marca 2022 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, w całości, jako sprzecznej z art. 4¹ ust. 2 oraz art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 9 marca 2022 r. Rada Miejska w Krzepicach przyjęła uchwałę Nr 37.288.2022 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022. Załącznik do uchwały stanowi *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022*.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in.: art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 15 marca 2022 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 - ust. 5 ustawy (obowiązujący w dniu przyjęcia uchwały):

1. *Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:*

1) *zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;*

2) *udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;*

3) *prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie*

pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych;

5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

7) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

2a. Gminny program, o którym mowa w ust. 2, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

2b. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

2c. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Centrum informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, i przesyła ją do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

3. Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

4. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.

Z istoty tego aktu wynika, że ma to być „program”, a więc plan działania gminy, zmierzający do osiągnięcia celów ustawowych.

Stosownie do przepisu art. 4¹ ust. 1 ustawy, rada obowiązana jest do określenia w treści gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych metod służących realizacji zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 pkt 1-7 ustawy. Dodatkowo, wynikający z ww. przepisu ustawy katalog zadań gminy nie jest zbiorem zamkniętym, o czym świadczy użyty w nim zwrot "w

szczególności". Oznacza to, że mogą istnieć w rzeczywistości także inne zadania niż te, które zostały szczegółowo wymienione w omawianym przepisie ustawy, a które należałoby uznać za związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Na marginesie należy wskazać, że ww. treść przepisu art. 4¹ ust. 1 pkt 3, ust. 2 ustawy została zmieniona art. 2 pkt 4 lit. a i lit. b ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2649), dalej jako „ustawa zmieniająca”. Dodatkowo na podstawie art. 2 pkt 4 lit. c ustawy zmieniającej dodano ust. 2a – 2c do art. 4¹ ustawy.

Dalej wymaga zasygnalizowania, że zgodnie z art. 21 ustawy zmieniającej uchwalony przed dniem 1 stycznia 2022 r. gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, o których mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy, w brzmieniu dotychczasowym oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu dotychczasowym - zachowują moc do dnia uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 2022 r., i są finansowane na dotychczasowych zasadach. Powyższe przepisy weszły w życie w dniu 1 stycznia 2022 r.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że organy stanowiące gmin obowiązane są podjąć nowe programy, z uwzględnieniem znowelizowanej treści art. 4¹ ustawy (m.in. określenie w przedmiotowym Programie sposobu realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii).

Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu nadzoru, Rada Miejska w Krzepicach w treści omawianego Programu nie określiła sposobu realizacji wszystkich zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 ustawy. W niniejszym Programie Rada nie określiła metod realizacji zadania polegającego na prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych (art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy). Rada podjęła wprawdzie próbę opisanie metod realizacji tego zadania, jednakże pominęła kwestię dotyczącą prowadzenia działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Ponadto, zdaniem organu nadzoru, Rada Miejska w Krzepicach w treści omawianego Programu nie określiła prawidłowo realizatorów przedmiotowego Programu.

W pkt 10 rozdziału III Programu określone zostali realizatorzy Programu. Są nimi:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Służba Zdrowia.
3. Realizatorzy programów profilaktycznych w szkołach, nauczyciele i pedagodzy.
4. Gminne Instytucje Kultury.
5. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i narkomanii.
6. Komisariat Policji.

Biorąc pod uwagę wyżej wskazane zapisy Programu, w ocenie organu nadzoru, Rada nie wskazała precyzyjnie, który z wymienionych podmiotów będzie realizował Program.

Wskazana regulacja zawarta w Programie jest sprzeczna z art. 4¹ ust. 2 ustawy w związku z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP. Zgodnie z powołanym wyżej art. 4¹ ust. 2 ustawy Rada mogła wskazać jako realizatora Programu jednostkę (a nie jednostki) inną niż ośrodek pomocy społecznej

lub centrum usług społecznych. Tymczasem Rada wskazała wielu realizatorów Programu, co jest sprzeczne z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Organ nadzoru wskazuje, że wypełniając delegację z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości Rada może wskazać jednostkę realizującą Program – inną niż ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, jednak w takim przypadku z programu powinno wyraźnie wynikać, która jednostka realizuje Program. Tymczasem analizowany Program wskazuje kilka podmiotów i nie wynika z niego wyraźnie, który z nich jest głównym realizatorem.

Konkludując, Rada Miejska nie zrealizowała w sposób kompleksowy delegacji ustawowej wynikającej z przepisu art. 4¹ ust. 1 pkt 3 oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy, co oznacza, że przedmiotowa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, ponieważ nie zawiera elementów obligatoryjnych, wymaganych przepisami prawa.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały - w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z up. Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz
Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca
Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego